

O B S A H :

Předmluva.....	6
Seznam použitých zkratek.....	7
1 POZNÁMKY K MORFOLOGII ÚSTNÍ SLIZNICE.....	8
2 PATOLOGICKÉ PROCESY POSTIHUJÍCÍ SLIZNICI DUTINY ÚSTNÍ.....	10
2.1 Zásady vyšetření pacienta.....	11
2.1.1 Anamnéza.....	11
2.1.2 Objektivní nález a postupy při vyšetřování dutiny ústní.....	11
2.1.2.1 Histopatologické změny.....	12
2.1.2.2 Morfologie slizničních projevů.....	13
2.1.2.3 Lokalizace a trvání projevů.....	15
2.1.2.4 Vlastní vyšetření.....	15
2.1.3 Pomocná laboratorní vyšetření.....	16
2.1.4 Konziliární vyšetření.....	19
2.2 Příčiny onemocnění ústní sliznice.....	19
2.2.1 Zevní příčiny.....	19
2.2.2 Vnitřní příčiny.....	21
3 BĚŽNÉ ANATOMICKÉ ODCHYLKY.....	23
3.1 Linea alba.....	23
3.2 Orální pigmentace.....	24
3.3 Leukoedém.....	24
4 PATOLOGIE RTŮ.....	24
4.1 Vrozené anomálie.....	24
4.1.1 Morbus Fordyce.....	24
4.1.2 Rozštěp a fisury rtu.....	24
4.1.3 Dvojitý ret.....	25
4.2 Záněty rtů (cheilitis).....	25
4.2.1 Přehled cheilitid.....	25
4.3 Bolavé ústní koutky (anguli infectiosi, stomatitis angularis).....	26
5 PATOLOGIE JAZYKA.....	27
5.1 Vrozené anomálie.....	27
5.1.1 Ankyloglosie.....	27
5.1.2 Lingua geographica (mapovitý jazyk, glossitis migrans).....	27
5.1.3 Lingua plicata.....	28
5.1.4 Melkersonův-Rosenthalův syndrom.....	28
5.1.5 Glossitis rhombica mediana.....	28
5.2 Makroglosie.....	29
5.2.1 Vrozené anomálie.....	29
5.2.2 Získané anomálie.....	29
5.3 Povlak jazyka.....	30
5.3.1 Povlak fyziologický.....	30
5.3.2 Povlak patologicky zmožený.....	30
5.3.3 Povlak patologicky zmenšený.....	31
5.4 Záněty jazyka (glositidy).....	31
5.4.1 Přehled glositid.....	31
5.4.2 Glossitis interstitialis lueticá.....	32
5.4.3 Glositidy u kareňních chorob.....	32
5.5 Glosodynie (stomatodynie).....	34
6 PORUCHY SLINNÉ SEKRECE.....	35
6.1 Funkce sliny.....	35
6.2 Sekrece sliny.....	36
6.3 Poruchy slinné sekrece.....	36
6.3.1 Ptyalismus (sialorrhoea).....	36
6.3.2 Snížená slinná sekrece (hyposalie).....	36
6.3.2.1 Xerostomie.....	37

7 FOETOR EX ORE (HALITOSIS).....	38
8 SLIZIČNÍ LÉZE DUTINY ÚSTNÍ S CHARAKTERISTICKÝM NÁLEZEM.....	39
8.1 Pigmentace – diferenčně diagnostické poznámky.....	39
8.1.1 Addisonova nemoc.....	39
8.1.2 Bronchogenní karcinom plic (příp. některé další maligní nádory).....	39
8.1.3 Peutzív-Jeghersův syndrom.....	39
8.1.4 Acanthosis nigricans.....	40
8.1.5 Hemochromatóza.....	40
8.1.6 Porfyrie.....	40
8.1.7 Pigmentové névy.....	40
8.1.8 Melanosis circumscripta praeblastomatosa Dubreuilh.....	40
8.1.9 Maligní melanom.....	41
8.1.10 Exogenní pigmentace.....	41
8.2 Symptom bílé plochy - diferenčně diagnostické poznámky.....	42
8.2.1 Leukoplakie.....	42
8.2.2 Kandidóza (moniliáza, soor, moučnivka).....	43
8.2.2.1 Glossitis rhombica mediana (Brocquova-Pautrierova glossitis).....	44
8.2.2.2 Lingua villosa nigra.....	44
8.2.3 Lichen ruber planus.....	45
8.2.3.1 Lichenoidní reakce ústní sliznice.....	46
8.2.3.2 Polékové slizniční lichenoidní reakce.....	46
8.2.4 Naevus spongiosus albus (white sponge naevus).....	46
8.2.5 Kuřácká leukokeratóza (stomatitis fumantium).....	47
8.2.6 Darierova nemoc (hereditární folikulární dyskeratóza).....	47
8.2.7 Psoriáza (psoriasis vulgaris).....	47
8.2.8 Lupus erythematoses.....	48
8.2.8.1 Diskoidní lupus erythematoses (DLE).....	48
8.2.8.2 Systémový lupus erythematoses (SLE).....	48
8.2.9 Morbus Fordyce.....	49
8.2.10 Erytroplakie.....	49
8.3 Eroze v dutině ústní - diferenčně diagnostické poznámky.....	49
8.3.1 Virová onemocnění.....	49
8.3.1.1 Onemocnění ze skupiny herpes simplex.....	49
8.3.1.2 Herpes zoster (pásový opar).....	52
8.3.1.3 Varicella (plané neštovice).....	53
8.3.1.4 Herpangína.....	53
8.3.1.5 Vezikulózní stomatitida s exantémem na rukou a nohou.....	54
8.3.1.6 Infekční mononukleóza.....	54
8.3.1.7 Cytomegalovirová choroba.....	54
8.3.1.8 Morbilli (spalničky).....	55
8.3.2 Recidivující afty.....	55
8.3.2.1 Erythema exsudativum multiforme Hebrae.....	58
8.3.2.2 Behçetův syndrom.....	59
8.3.2.3 Tourainova aftóza.....	59
8.3.3 Toxicko-alergické exantémy.....	59
8.3.4 Skupina puchýřnatých nemocí.....	60
8.3.4.1 Pemfigus.....	60
8.3.4.2 Skupina pemfigoidů.....	61
8.3.4.3 Dermatitis herpetiformis (Dühring-Brocquova nemoc).....	62
8.3.4.4 Epidermolysis bullosa acquisita.....	63
8.4 Vředy v dutině ústní – diferenčně diagnostické poznámky.....	64
8.4.1 Nemoci postihující primárně gingivu.....	64
8.4.1.1 Gingivostomatitis ulceróza.....	64
8.4.1.2 Leukemie a lymfomy.....	65
8.4.1.3 Agranulocytóza.....	65
8.4.2 Nemoci nepostihující primárně gingivu.....	66
8.4.2.1 Traumatický ulcer (dekubitální vřed).....	66

8.4.2.2 Sukční trauma patrové sliznice.....	67
8.4.2.3 Stomatitis z přikusování (Cheek bite stomatitis, morsicatio buccalis).....	67
8.4.2.4 Válečková stomatitis (Cotton roll ulcer).....	67
8.4.2.5 Recidivující afty (stomatitis aphthosa).....	67
8.4.2.6 Vředy toxicko-alergického původu.....	67
8.4.2.7 Stomatitis electrogalvanica.....	67
8.4.2.8 Stomatitidy z termických vlivů.....	67
8.4.2.9 Stomatitidy z vlivů chemických (poleptání).....	68
8.4.3 Vředy u specifických zánětů.....	68
8.4.3.1 Syfilis (lues, příjice).....	68
8.4.3.2 Tuberkulóza.....	70
9 PROJEVY SYSTÉMOVÝCH CHOROB V DUTINĚ ÚSTNÍ.....	71
9.1 Slizniční změny v dutině ústní při HIV-infekci/AIDS.....	71
9.1.1 Virové infekce.....	71
9.1.2 Bakteriální infekce.....	73
9.1.3 Plíšňové infekce.....	74
9.1.4 Neoplazmata.....	75
9.1.5 Postižení sliznic nejasné etiologie.....	75
9.1.5.1 Cystická lymfoidní hyperplazie při AIDS.....	75
9.1.6 Pravidla pro ošetřování HIV pozitivních pacientů.....	75
9.2 Slizniční změny v dutině ústní při onemocněním krevetvorného systému.....	76
9.2.1 Onemocnění bílé řady.....	76
9.2.1.1 Leukemie a lymfomy.....	76
9.2.1.1.1 Léky.....	76
9.2.1.2 Plazmocytom.....	76
9.2.1.3 Agranulocytóza.....	76
9.2.2 Onemocnění červené řady.....	77
9.2.2.1 Anémie.....	77
9.2.2.2 Polyglobulie.....	77
9.2.3 Krvácivé choroby (hemoragické diatézy).....	77
9.2.3.1 Koagulopatie (poruchy plazmatických faktorů).....	77
9.2.3.2 Poruchy trombocytů.....	78
9.2.3.3 Poruchy cévní stěny (vaskulopatie).....	78
9.3 Onemocnění srdce a krevního oběhu.....	78
9.4 Onemocnění dýchacího systému.....	78
9.5 Onemocnění ledvin.....	79
9.6 Onemocnění trávicího ústrojí.....	79
10 PREKANCERÓZY.....	79
10.1 Leukoplakie.....	80
10.2 Erytroplakie.....	80
10.3 Keratoma senile.....	80
10.4 Cornu cutaneum.....	80
10.5 Další fakultativní prekancerózy.....	81
10.5.1 Sideropenická dysfagie (Plummerův-Vinsonův syndrom).....	81
10.5.2 Diskoidní lupus erythematosus (DLE).....	81
10.5.3 Xeroderma pigmentosum.....	81
10.5.4 Epidermolysis bullosa.....	81
10.5.5 Lues.....	81
10.5.6 Lichen ruber planus.....	81
10.5.7 Sjögrenův syndrom.....	81
10.6 Paraneoplastické projevy.....	81
Literatura.....	82